

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การปกครองท้องถิ่นไทยได้มีวิวัฒนาการมาอย่างต่อเนื่องจนถึงปัจจุบัน ซึ่งการจัดระเบียบการบริหารราชการส่วนท้องถิ่นในปัจจุบันมีอยู่ 2 ระบบ คือ ระบบทั่วไปที่ใช้แก่ท้องถิ่นทั่วไป ปัจจุบันมี 3 รูปแบบ คือ องค์การบริหารส่วนตำบล เทศบาล และองค์การบริหารส่วนจังหวัด และระบบพิเศษ ที่ใช้เฉพาะท้องถิ่นบางแห่ง ปัจจุบันมีอยู่ 2 รูปแบบคือ กรุงเทพมหานครและเมืองพัทยา ซึ่งเจตนารมณ์ของการปกครองท้องถิ่นอยู่บนฐานแนวความคิดเพื่อพัฒนาระบบการปกครองแบบประชาธิปไตย โดยเฉพาะความต้องการใช้ประชาชนได้

พระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 และแก้ไขเพิ่มเติมถึง ฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 กำหนดให้กระทรวงมหาดไทยประกาศยุบสภาตำบลทั้งหมด และจัดตั้งเป็นองค์การบริหารส่วนตำบล และมาตรา 43 กำหนดให้องค์การบริหารส่วนตำบล มีฐานะเป็นนิติบุคคล และเป็นราชการบริหารส่วนท้องถิ่น โดยประชาชนเป็นผู้เลือกตั้งผู้แทนแต่ละหมู่บ้านเข้าไปเป็นสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล มีอำนาจหน้าที่ตัดสินใจในการบริหารงานของตำบลตามที่กฎหมายกำหนด โดยมีจุดมุ่งหมายสำคัญเพื่อเป็นหน่วยงานที่สะท้อนการกระจายอำนาจสู่ท้องถิ่น ได้มีอำนาจในการปกครองตนเองตามระบอบประชาธิปไตย และการดำเนินการกระจายอำนาจการปกครองในรูปองค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งเป็นหน่วยการปกครองส่วนท้องถิ่นที่เล็กที่สุด มีจำนวนมากที่สุดและองค์กรที่รับผิดชอบพื้นที่ตำบลหมู่บ้าน อันถือว่าเป็นรากฐานสำคัญของการปกครองประเทศนั้นอยู่ในความสนใจของหลายฝ่าย ทั้งฝ่ายการเมือง ฝ่ายข้าราชการประจำนักวิชาการ ตลอดจนประชาชนโดยทั่วไปโดยคาดหวังว่าองค์การบริหารส่วนตำบลจะเป็นองค์กรที่เปิดโอกาสให้ประชาชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการปกครองตนเอง บรรลุเป้าหมายตามเจตนารมณ์ของการกระจายอำนาจ เป็นองค์กรปกครองท้องถิ่นที่มีอำนาจอิสระในการบริหารจัดการภายใต้กฎหมายบัญญัติได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล สามารถกำหนดแผนงานและ

กิจกรรมเพื่อแก้ไขปัญหาต่างๆ ที่เกิดขึ้นในพื้นที่รับผิดชอบได้อย่างสอดคล้องและตรงตามความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง (สุเทพ เหนือโพธิ์ทอง. 2550 : 4)

องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ถือว่าเป็นองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นซึ่งมีความใกล้ชิดกับประชาชนและเป็นหน่วยงานที่มีหน้าที่รับผิดชอบตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 แก้ไขเพิ่มเติมฉบับที่ 5 พ.ศ. 2546 มาตรา 67 มี 8 ด้าน ได้แก่ 1) จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก 2) การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดินและที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล 3) การป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ 4) การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย 5) การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม 6) การส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ 7) การคุ้มครองดูแล และบำรุงรักษารักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม 8) บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นถึงแม้ว่าองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง ได้มีการจัดวางแผนพัฒนาอย่างต่อเนื่องในด้าน การบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก การสร้างถนน แหล่งน้ำ การป้องกันโรค และระงับ การป้องกันขูกลาย การรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก โรคเอดส์ การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย มีศูนย์รับแจ้งและประสานความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัย การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม ให้ความช่วยเหลือและสนับสนุนโรงเรียนหรือสถานศึกษา การส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ มีการสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มสตรีและเยาวชน การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษารักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีการรณรงค์อนุรักษ์ป่าไม้และแหล่งน้ำ จัดให้มีกิจกรรมปลูกป่าประจำทุกปี และบำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่นองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง ก็ยังประสบปัญหาอุปสรรค ในการบริหารงาน เช่น การบริหาร การบริการ งบประมาณ ฯลฯ

ดังนั้น ผู้ศึกษาจึงมีความสนใจและต้องการศึกษา ระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เนื่องจากผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล เป็นตัวแทนของประชาชนและมีความใกล้ชิดกับการบริหารงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ที่มีต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลและข้อเสนอแนะของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ว่าผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลในเขตตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น มีความคิดเห็นอยู่ในระดับใด และข้อเสนอแนะ

เกี่ยวกับการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล ซึ่งผลการศึกษาที่ได้ในครั้งนี้จะเป็นประโยชน์ในการวางแผนพัฒนาของหน่วยงานให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป

วัตถุประสงค์การศึกษา

1. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น
2. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จำแนกการเป็นผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะในการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

ขอบเขตการศึกษา

การศึกษานี้มุ่งเน้นศึกษาความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น โดยมีขอบเขตของการศึกษาดังนี้

1. ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้ศึกษาได้กำหนดเนื้อหาการศึกษาที่เกี่ยวข้องกับความคิดเห็นของผู้นำชุมชนและสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภออุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น ครั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 5) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546 มาตรา 67 ทั้ง 8 ประการ ดังต่อไปนี้

- 1.1 จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก
- 1.2 การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะ รวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล
- 1.3 การป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ

- 1.4 การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
- 1.5 การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม
- 1.6 การส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ
- 1.7 การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษารักษาทรัพยากรธรรมชาติและ

สิ่งแวดล้อม

1.8 บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดี
ของท้องถิ่น

2. ขอบเขตด้านประชากร

การศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษากำหนดศึกษาประชากรทั้งหมด 75 คน โดยประชากร ได้แก่ ผู้นำชุมชนจำนวน 45 คน และสมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอ อุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น จำนวน 30 คน รวมทั้งสิ้น 75 คน

3. ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านดง อำเภอ อุบลรัตน์ จังหวัดขอนแก่น

4. ขอบเขตด้านระยะเวลาในการศึกษา

ระยะเวลาในการศึกษาครั้งนี้ ผู้ศึกษาคำเนินการศึกษาในเดือน กุมภาพันธ์ – มีนาคม 2554

นิยามศัพท์เฉพาะ

ความคิดเห็น หมายถึง การแสดงออกถึงความรู้สึก ทัศนคติ ความเชื่อและค่านิยม ของแต่ละบุคคล ถึงของ เรื่องราว หรือสถานการณ์ต่างๆ ที่ประสบในสังคมโดยมีพื้นฐานจาก ภูมิหลังทางสังคม ความรู้ประสบการณ์ และสภาพแวดล้อมต่างๆ ของบุคคลนั้นๆ ความ คิดเห็นนั้นอาจจะมีทั้งบวกและทางลบ โดยไม่มีกฎเกณฑ์ตายตัว

การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประโยชน์สูงสุดเพื่อบรรลุวัตถุประสงค์ซึ่งกำหนดอยู่ในมาตรา 67 ความพระราชบัญญัติองค์การบริหารส่วนตำบล พ.ศ. 2537 (ฉบับที่ 5) แก้ไขเพิ่มเติม พ.ศ. 2546

ภายใต้บังคับแห่งกฎหมาย องค์การบริหารส่วนตำบลมีหน้าที่ต้องทำในเขตองค์การบริหารส่วนตำบล 8 ประการ ดังต่อไปนี้

1. จัดให้มีและบำรุงรักษาทางน้ำและทางบก หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงจัดให้มีการซ่อมแซมคูแตรักษาถนนให้ใช้การได้ดี จัดให้มีการสร้างถนนหนทางเป็นตามแผนงาน จัดให้มีการประเมินการบำรุงรักษาถนนเป็นประจำทุกปี และมีการบำรุงรักษาแหล่งน้ำสาธารณะให้ใช้ประโยชน์ได้ เป็นอย่างดี
2. การรักษาความสะอาดของถนน ทางน้ำ ทางเดิน และที่สาธารณะรวมทั้งกำจัดมูลฝอยและสิ่งปฏิกูล หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงจัดให้มีการรักษาความสะอาดถนนได้เป็นอย่างดี จัดให้มีการรักษาความสะอาดแหล่งน้ำเป็นไปตามแผนพัฒนาสามปีที่กำหนด จัดให้มีการรักษาความสะอาดทางเดินเป็นประจำ จัดให้มีการรักษาความสะอาดที่สาธารณะประโยชน์เป็นประจำ และจัดให้มีการเก็บขยะมูลฝอย และสิ่งปฏิกูลเป็นประจำทุกสัปดาห์
3. การป้องกันโรค และระงับโรคติดต่อ หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงจัดให้มีการป้องกันยุงลายเป็นประจำทุกปี จัดให้มีการรณรงค์ป้องกันโรคไข้เลือดออก โรคเอดส์เป็นประจำทุกปี จัดให้มีการอบรมความรู้เกี่ยวกับโรคติดต่อและโรคไม่ติดต่อที่เฉียบพลันในเขตรับผิดชอบ เช่น โรคไข้เลือดออก โรคเอดส์ โรคเลปโตสไปโรไลซิส (โรคฉี่หนู) และสงเคราะห์ช่วยเหลือและบำบัดรักษาผู้ติดเชื้ออย่างทั่วถึง
4. การป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงจัดให้มีวัสดุอุปกรณ์และเครื่องมือที่ใช้ในการดับเพลิงอย่างทั่วถึงและทุกหมู่บ้าน จัดให้มีเครื่องมือและอุปกรณ์ที่ใช้ในการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากน้ำท่วมอย่างเพียงพอ จัดให้มีศูนย์รับแจ้งและประสานความช่วยเหลือผู้ประสบสาธารณภัยในทุกหมู่บ้านในเขตรับผิดชอบ และจัดให้ความช่วยเหลือประชาชนเมื่อประสบภัยแล้ง อุทกภัย ไฟไหม้ ภัยพิบัติที่เกิดขึ้น
5. การส่งเสริมการศึกษา ศาสนา ศิลปวัฒนธรรม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงให้ความช่วยเหลือและสนับสนุน โรงเรียนหรือสถานศึกษาในเรื่องงบประมาณเป็นประจำ จัดให้มีโครงการอาหารกลางวันและอาหารเสริมสำหรับเด็กนักเรียนเป็นประจำทุกภาคเรียน จัดให้มีกิจกรรมทางด้านศาสนาในวันสำคัญต่างๆ เช่น วันเข้าพรรษา

วันออกพรรษาเป็นประจำ จัดให้มีการเข้าร่วมกิจกรรมนันทนาการและสืบสานวัฒนธรรมท้องถิ่นอยู่เป็นประจำ และมีส่วนร่วมกิจกรรมพิธีกรรมทางศาสนาอยู่เสมอ

6. การส่งเสริมพัฒนาสตรี เด็ก เยาวชน ผู้สูงอายุและผู้พิการ หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงจัดให้มีการสนับสนุนกิจกรรมของกลุ่มสตรีและเยาวชนตามแผนพัฒนาสามปีที่กำหนดไว้ จัดให้มีการช่วยเหลือและสนับสนุนงบประมาณศูนย์พัฒนาเด็กก่อนวัยเรียนเป็นประจำทุกปี ให้การช่วยเหลือและสงเคราะห์แก่คนชรา ได้อย่างทั่วถึงทุกคน และจัดช่วยเหลือและสงเคราะห์ผู้พิการ ทูพพลภาพ ที่ขาดผู้อุปถัมภ์ เลี้ยงดู ได้อย่างทั่วถึงทุกคน

7. การคุ้มครอง ดูแล และบำรุงรักษารักษาทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม หมายถึง การที่องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงจัดให้มีการรณรงค์อนุรักษ์ป่าไม้และแหล่งน้ำเป็นประจำทุกปี จัดให้มีกิจกรรมปลูกป่าประจำทุกปี และจัดฝึกอบรมประชาชนและอาสาสมัครอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมเป็นประจำทุกปี

8. บำรุงรักษาศิลปะ จารีตประเพณี ภูมิปัญญาท้องถิ่น และวัฒนธรรมอันดีของท้องถิ่น หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคงส่งเสริมให้ประชาชนร่วมกิจกรรมประเพณีและวันสำคัญเป็นประจำทุกปี ส่งเสริมให้มีผลิตภัณฑ์หนึ่งตำบลหนึ่งผลิตภัณฑ์ตามนโยบายของรัฐบาล อย่างต่อเนื่องทุกปี และส่งเสริมและสนับสนุนในการจัดตั้งกลุ่มอนุรักษ์และรณรงค์ศิลปะและวัฒนธรรมและภูมิปัญญาท้องถิ่น ในทุกหมู่บ้านของพื้นที่รับผิดชอบ

องค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง องค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภอบุบหลัดน์ จังหวัดขอนแก่น

ผู้นำชุมชน หมายถึง กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ตำบลบ้านคง อำเภอบุบหลัดน์ จังหวัดขอนแก่น

สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบล หมายถึง สมาชิกสภาองค์การบริหารส่วนตำบลบ้านคง อำเภอบุบหลัดน์ จังหวัดขอนแก่น

ประโยชน์การศึกษา

ผลการศึกษาครั้งนี้ ใช้เป็นข้อเสนอแนะและใช้เป็นองค์ความรู้ในการดำเนินงาน องค์การบริหารส่วนตำบล จะสามารถนำผลที่ได้จากการศึกษาครั้งนี้ไปวางแผนพัฒนาของหน่วยงานให้การดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบลให้เกิดประสิทธิภาพต่อไป